



ECOLOGIE

RAPPORTAGE

activiteitenplan

diverse locaties

Flevoland



Rapport activiteitenplan

diverse locaties, Flevoland

Opdrachtgever	Vastbouw BV Postbus 240 7460 AE Rijssen
Rapportnummer	19599.027
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	7 november 2023
Opsteller ¹	
Kwaliteitscontrole	

¹ VRIJGAVE

In onze rapportages en offertes wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Middels ons kwaliteitssysteem worden offertes en rapporten aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA.....	3
	2.1 Locatiegegevens en huidige situatie	3
	2.2 Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie.....	3
	2.3 Deskundige begeleiding	4
3	VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE.....	5
	3.1 Onderzoeksmethode.....	5
	3.2 Samenvatting resultaten ecologisch onderzoek	6
4	TE TREFFEN MAATREGELEN PER ONDERZOEKSLOCATIE.....	7
	4.1 Stobbenweg 32, Dronten	7
	4.2 Lisdoddeweg 9, Dronten	10
	4.3 Hanzeweg 22, Dronten.....	13
	4.4 Vuursteenweg 28, Swifterbant	16
	4.5 Tarpanweg 10, Swifterbant.....	20
	4.6 Alikruikweg 28, Biddinghuizen	22
	4.7 Oldebroekerweg 4, Biddinghuizen	25
5	STAAT VAN INSTANDHOUDING.....	30
	5.1 Huismus.....	30
	5.2 Gewone dwergvleermuis	30
6	DOEL EN BELANG VAN DE ACTIVITEITEN EN WETTELIJK BELANG.....	31
7	ALTERNATIEVENAFWEGING	31

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Vastbouw BV opdracht gekregen voor het opstellen van een activiteitenplan in het kader van de Wet natuurbescherming, ten behoeve van de voorgenomen renovatiewerkzaamheden aan zeven pachtboerderijen in de provincie Flevoland, die onder het beheer zijn van het Rijksvastgoedbedrijf. Het betreft de volgende adressen:

Tabel 1.1 Overzicht projectlocaties groot onderhoud pachtboerderijen Flevoland en ecologische onderzoeken.

Adres	Plaats	Documenten quickscan Wet natuurbescherming en soortgericht aanvullend onderzoek
Stobbenweg 32	Dronten	22.20_Quickscan_Stobbenweg32_Dronten (Otte Groenadvies, 2022) Rapport aanvullend onderzoek (19599.010) Stobbenweg 32 te Dronten
Lisdoddeweg 9	Dronten	22.21_Quickscan_Lisdoddeweg9_Dronten (Otte Groenadvies, 2022) Rapport aanvullend onderzoek (19599.011) Lisdoddeweg 9 te Dronten
Hanzeweg 22	Dronten	22.22_Quickscan_Hanzeweg22_Dronten (Otte Groenadvies, 2022) Rapport aanvullend onderzoek (19599.012) Hanzeweg 22 te Dronten
Vuursteenweg 28	Swifterbant	22.27_Quickscan_Vuursteenweg 28_Swifterbant (Otte Groenadvies, 2022) Rapport aanvullend onderzoek (19599.015) Vuursteenweg 28 te Swifterbant
Tarpanweg 10	Swifterbant	22.28_Quickscan_Tarpanweg 10_Swifterbant (Otte Groenadvies, 2022) Rapport aanvullend onderzoek (19599.016) Tarpanweg 10 te Swifterbant
Alikruikweg 28	Biddinghuizen	Rapport quickscan Wet natuurbescherming (19599.001, D1) Alikruikweg 28 te Biddinghuizen Rapport aanvullend onderzoek (19599.008) Alikruikweg 28 te Biddinghuizen
Oldebroekerweg 4	Biddinghuizen	Rapport quickscan Wet natuurbescherming (19599.007, D2) Oldebroekerweg 4 te Biddinghuizen Rapport aanvullend onderzoek (19599.007) Oldebroekerweg 4 te Biddinghuizen

De volgende onderzoeksvragen zullen in onderhavige rapportage worden beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
- Blijft de functionaliteit van de rust- en voortplantingsplaatsen behouden?
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?

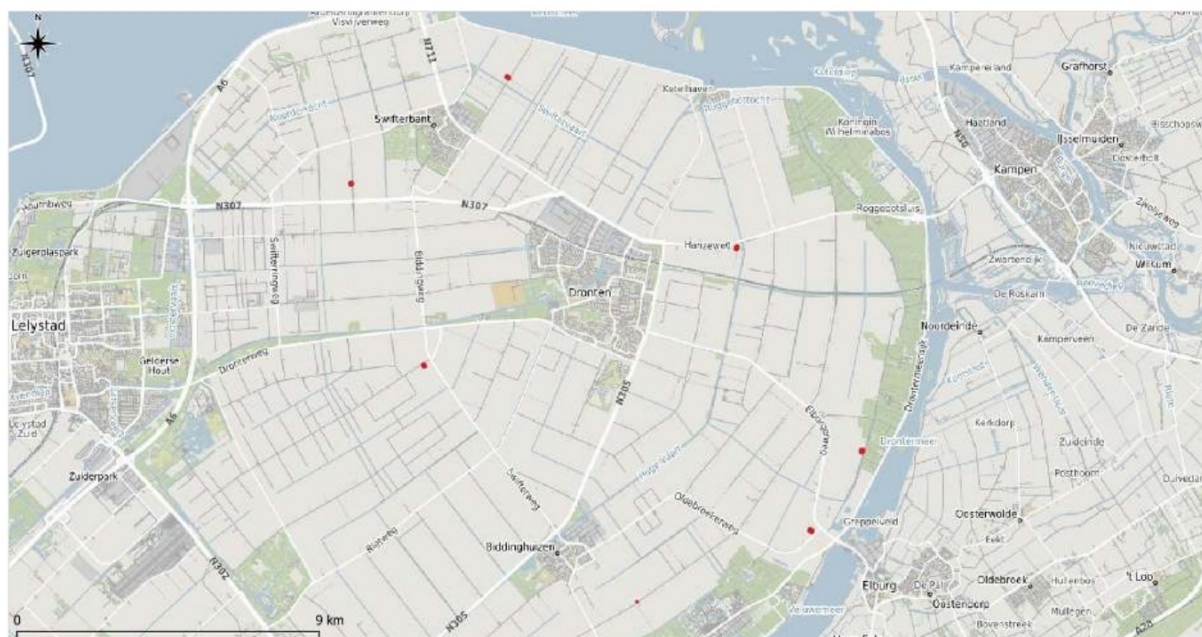
Uit de quickscans Wet natuurbescherming, die door Otte Groenadvies en Econsultancy in 2022 zijn uitgevoerd (tabel 1.1), blijkt dat er op de onderzoekslocaties mogelijk beschermde functies van onder andere huismussen, boerenwaluwen, vlermuizen en steenmarters aanwezig zijn. Om meer informatie over deze soortgroepen te verkrijgen is in het voorjaar en de zomer van 2023 aanvullend ecologisch veldonderzoek uitgevoerd waaruit is gebleken dat op de onderzoekslocaties beschermde functies van soorten aanwezig zijn (tabel 1.1).

Om negatieve gevolgen te voorkomen worden maatregelen uitgevoerd die bestaan uit het aanbrengen van tijdelijke mitigerende maatregelen, het ongeschikt maken van de bebouwing voorafgaand aan de werkzaamheden, zorgvuldig handelen en het creëren van duurzame voorzieningen in de bebouwing voor de huismus, boerenwaluw en de gewone dwergvleermuis.

2 GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA

2.1 Locatiegegevens en huidige situatie

De 7 onderzoekslocaties (tabel 1.1) zijn gelegen in het noordoosten van de Flevopolder. In figuur 2.1 zijn de onderzoekslocaties weergegeven.



Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocaties (rood).

De onderzoekslocaties betreffen pachtboerderijen die onder het beheer van het Rijksvastgoedbedrijf vallen. De onderzoekslocaties beschikken over een woonhuis met aanleunende of losstaande schuren en andere bijgebouwen. Voor de uitgebreide beschrijving van de onderzoekslocatie wordt verwezen naar de quickscans Wet natuurbescherming rapportages (tabel 1.1).

2.2 Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie

Door Econsultancy en Otte Groenadvies is in 2022 en 2023 op iedere locatie een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd. De quickscans zijn uitgevoerd aan de hand van een bureaustudie en een veldbezoek. Tijdens de veldbezoeken is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat. Voor de volledige bevindingen en conclusies van de quickscans Wet natuurbescherming per locatie, wordt verwezen naar de bijlages beschreven in tabel 1.1.

2.3 Deskundige begeleiding

De deskundige die betrokken is bij het project, betreft een ervaren ecoloog². Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

² Alle ecologen van Econsultancy hebben op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of • Zijn als ecoloog werkzaam voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of • Zetten zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

3 VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE

3.1 Onderzoeksmethode

Voor het onderzoek naar de **huismus** zijn tussen 1 april en 15 mei twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de ochtend. Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Bij het aantreffen van roepende mannetjes mag worden aangenomen dat zich onder het betreffende dak één of meerdere nesten bevinden. Tevens is gedurende de rondes in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal) onder dakpannen of andere nestlocaties vernield worden. Behalve op het plangebied, is ook de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid of geschiktheid van de bebouwing voor huismus.

De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, versie juli 2022).

Voor het onderzoek naar **vleermuizen** zijn in de periode half april tot oktober in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2022), dat is opgesteld door het vleermuisvakbeeraad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/baltsplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken, is onderzoek naar alle op het plangebied mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Het totaal aantal voorgestelde veldbezoeken is vastgesteld op basis van de grootte van het plangebied, uitgaande van twee of drie waarnemers per veldronde afhankelijk van de omvang van de onderzochte bebouwing. Verwacht wordt dat met vijf bezoeken omtrent deze soortgroep per onderzoekslocatie voldoende zekerheid is verkregen over de functie van het plangebied.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D240x). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soorten) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Voor de **boerenzwaluw** is een inspectie naar het actuele gebruik van de nesten uitgevoerd middels twee veldbezoeken tussen 1 mei en 1 september in een vast begrensd telgebied alle bewoonde boerenzwaluw nesten te tellen. Het gaat om zeker bewoonde nesten en dat moet daadwerkelijk worden vastgesteld. De eerste telling (bezoekronde) heeft plaatsgevonden vóór 15 juni. De telling is gericht op eerste broedsels, vandaar de nauw omgrensde telperiode. De twee bezoekronden dienen minstens 10 dagen uit elkaar te liggen. Het eindtotaal in het telgebied in een jaar is bepaald door het totaal aantal bewoonde nesten tijdens het eerste bezoek. Dit aantal is aangevuld met de nieuw aangetroffen bewoonde nesten tijdens de tweede bezoekronde.

Tevens is gedurende de veldbezoeken van het vleermuisonderzoek gelet op activiteit of sporen van **steenmarters** op de onderzoekslocatie.

Voor een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken inclusief data, start- en eindtijden en weersomstandigheden, wordt verwezen naar de rapportages van de aanvullende onderzoeken, uitgevoerd door Econsultancy (tabel 1.1).

3.2 Samenvatting resultaten ecologisch onderzoek

Tijdens de aanvullende onderzoeken zijn op verschillende locaties jaarrond beschermde nesten aangetroffen van de huismus en boerenzwaluw, en op één locatie een roestplaats van de kerkuil en nestplaats van de ransuil. Daarnaast zijn op alle locaties verblijfplaatsen waargenomen van de gewone dwergvleermuis. Het betreft hier voornamelijk zomerverblijfplaatsen die in sommige gevallen ook een functie hebben als paarverblijfplaats. In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de aangetroffen beschermde functies. Voor sommige nest-/verblijfplaatsen geldt dat deze niet worden aangetast tijdens de werkzaamheden, of dat negatieve gevolgen voorkomen kunnen worden door buiten de gevoelige periode te werken waardoor een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen is. Voor de nest- en verblijfplaatsen waar negatieve gevolgen onvermijdelijk zijn worden in het volgende hoofdstuk de te treffen maatregelen per locatie beschreven.

Tabel 3.1 Samenvatting resultaten veldonderzoek 2023.

Onderzoekslocatie	Huisumus	Boerenzwaluw	Gewone dwergvleermuis	Overig
Stobbenweg 32	2x nestlocatie	1x nestlocatie	1x zomer-/paarverblijfplaats	-
Lisdoddeweg 9	8x nestlocaties	-	1x paarverblijfplaats	-
Hanzeweg 22	-	1x nestlocatie	1x zomerverblijfplaats	-
Vuursteenweg 28	3x nestlocatie	3x nestlocatie	1x paarverblijfplaats	-
Tarpanweg 10	-	-	1x zomerverblijfplaats	-
Alikruikweg 28	4x nestlocatie	-	1x zomer-/paarverblijfplaats	-
Oldebroekerweg 4	30x nestlocatie	3x nestlocatie	1x zomer-/paarverblijfplaats	1x roestplaats kerkuil, 1x nestlocatie ransuil

4 TE TREFFEN MAATREGELEN PER ONDERZOEKSLOCATIE

4.1 Stobbenweg 32, Dronten

Aangetroffen verblijfplaatsen beschermde soorten

Tijdens het aanvullende onderzoek dat uitgevoerd is op de Stobbenweg 32 te Dronten zijn twee huismusnes- ten aangetroffen in de te slopen aanbouw van de schuur (zie figuur 4.1). Daarnaast zijn een boerenzwaluwnest en zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in de te renoveren schuur.



Figuur 4.1 Verspreiding resultaten veldonderzoek 2023 Stobbenweg 32 te Dronten.

Negatieve effecten en verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Huismus

Door de sloop van de aanbouw worden de nestplaatsen van de huismussen vernield. Huismussen zijn het gehele jaar in de omgeving van hun nestlocatie te vinden. Soms worden de nesten gebruikt om te slapen. De nesten worden meerdere jaren gebruikt, maar huismussen bouwen het gehele broedseizoen aan de nesten. Aantasting van een legsel wordt niet verwacht.

De huismus valt onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen. Bij de sloop van de bebouwing zijn er maatregelen nodig om de functionaliteit voor de soort te behouden. Hiermee wordt voorkomen dat de staat van instandhouding van de lokale populatie wordt aangetast. Omdat de nesten in principe het hele jaar gebruikt worden is er een ontheffing van artikel 3.1 lid 2 benodigd voor het tijdelijke verlies van functionaliteit.

Artikel 3.1 lid 4 en 5 betreft het opzettelijk storen van vogels. Bij het verjagen van de huismussen, als gevolg van de werkzaamheden aan de bebouwing is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht. Echter zal het verjagen, door het nemen van maatregelen, de staat van instandhouding niet negatief beïnvloeden. Overtreding van Artikel 3.1 lid 4, conform lid 5 is daarom niet aan de orde.

Boerenwaluw

De boerenwaluw is een beschermde diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten van boerenwaluwen zijn jaarrond beschermd. De verboden handelingen die van toepassing zijn, betreffen het opzettelijk doden of vangen van vogels, het opzettelijk verstoren van de vogels en beschadigen of vernielen van nest, eieren en rustplaatsen.

Doordat de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten het broedseizoen van de boerenwaluw en het nest behouden blijft, is een overtreding op artikel 3.1 (lid 2, 4 en 5) niet aan de orde.

Gewone dwergvleermuis

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrictlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

De renovatie van de schuur betreft uitsluitend werkzaamheden aan de gevel (schuifdeuren vervangen, topgevelplaten vervangen) en interne werkzaamheden. Hierdoor blijft de verblijfplaats onder de dakpannen behouden. Doordat de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten de paartijd van de gewone dwergvleermuis en de verblijfplaats behouden blijft, is een ontheffing op artikel 3.5 niet aan de orde.

Tijdelijke mitigatie

Huisumus

Voor de huismus zijn voor elke nestplaats in het plangebied 2 tijdelijke kasten binnen 200 meter van het plangebied geplaatst. Omdat er 2 nesten van huismussen in het plangebied aanwezig zijn, zijn 2 tijdelijke tweedelige nestkasten opgehangen. De kasten zijn van het type HMT2 van Unitura. De kasten zijn aan bebouwing in de directe omgeving geplaatst, minimaal 3 maanden voorafgaand aan de renovatie (3 augustus 2023). In figuur 4.2 zijn de locaties van de tijdelijke kasten weergegeven.



Figuur 4.2 Tijdelijke mitigatie Stobbenweg 32 te Dronten.

Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken

Het broedseizoen van huismussen loopt globaal van 15 maart tot 1 september. Door de sloop van de aanbouw tussen 1 september en half maart uit te voeren worden de werkzaamheden volledig buiten het broedseizoen van huismussen uitgevoerd. Huismussen kunnen in het najaar en de winter de woningen nog wel gebruiken om te slapen of rusten. De onderste twee rijen dakpannen moeten daarom met zorg en handmatig verwijderd worden, zodat de huismussen uit zichzelf weg kunnen vliegen. Het verwijderen van de kantpannen zal tevens onder ecologische begeleiding plaatsvinden.

Duurzame maatregelen in nieuwe situatie

Huismus

Ter mitigatie voor de 2 huismusnesten die verloren gaan bij de sloop van de aanbouw zullen in totaal 4 inmetsekkasten aangebracht worden in de nieuw op te trekken gevel aan de westzijde van de schuur. De kasten die hiervoor toegepast worden zijn van het type HMP2 van Unitura, of vergelijkbaar (figuur 4.3). De vervangende verblijfplaatsen zullen voldoen aan de eisen genoemd in het kennisdocument huismus van Bij12.



Figuur 4.3 Inbouwkast huismus HMP2 (Unitura).

4.2 Lisdoddeweg 9, Dronten

Aangetroffen verblijfplaatsen beschermde soorten

Tijdens het aanvullende onderzoek dat uitgevoerd is op de Lisdoddeweg 9 te Dronten zijn vier huismusnesten aangetroffen in het te renoveren deel van de woning. Ook zijn er vier nesten waargenomen onder het dak van de te renoveren schuur (zie figuur 4.4). Daarnaast is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in het noordoostelijke deel van de woning waar geen werkzaamheden zullen plaatsvinden.



Figuur 4.4 Samenvatting resultaten veldonderzoek 2023 Lisdoddeweg 9 te Dronten.

Negatieve effecten en verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Huismus

Door de werkzaamheden aan de daken van het westelijke deel van de woning en de schuur kan niet worden gegarandeerd dat de nestplaatsen van de huismussen niet vernield worden. Huismussen zijn het gehele jaar in de omgeving van hun nestlocatie te vinden. Soms worden de nesten gebruikt om te slapen. De nesten worden meerdere jaren gebruikt, maar huismussen bouwen het gehele broedseizoen aan de nesten. Aantasting van een legsel wordt niet verwacht.

De huismus valt onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen. Bij de renovatie van de bebouwing zijn er maatregelen nodig om de functionaliteit voor de soort te behouden. Hiermee wordt voorkomen dat de staat van instandhouding van de lokale populatie wordt aangetast. Omdat de nesten in principe het hele jaar gebruikt worden is er een ontheffing van artikel 3.1 lid 2 benodigd voor het tijdelijke verlies van functionaliteit.

Artikel 3.1 lid 4 en 5 betreft het opzettelijk storen van vogels. Bij het verjagen van de huismussen, als gevolg van de werkzaamheden aan de bebouwing is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht. Echter zal het verjagen, door het nemen van maatregelen, de staat van instandhouding niet negatief beïnvloeden. Overtreding van Artikel 3.1 lid 4, conform lid 5 is daarom niet aan de orde.

Gewone dwergvleermuis

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Het deel van de woning waar de paarverblijfplaats is aangetroffen zal tijdens de renovatiewerkzaamheden ongemoeid blijven. Hierdoor blijft de verblijfplaats onder de dakpannen behouden. Doordat de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten de paartijd van de gewone dwergvleermuis en de verblijfplaats behouden blijft, is een ontheffing op artikel 3.5 niet aan de orde.

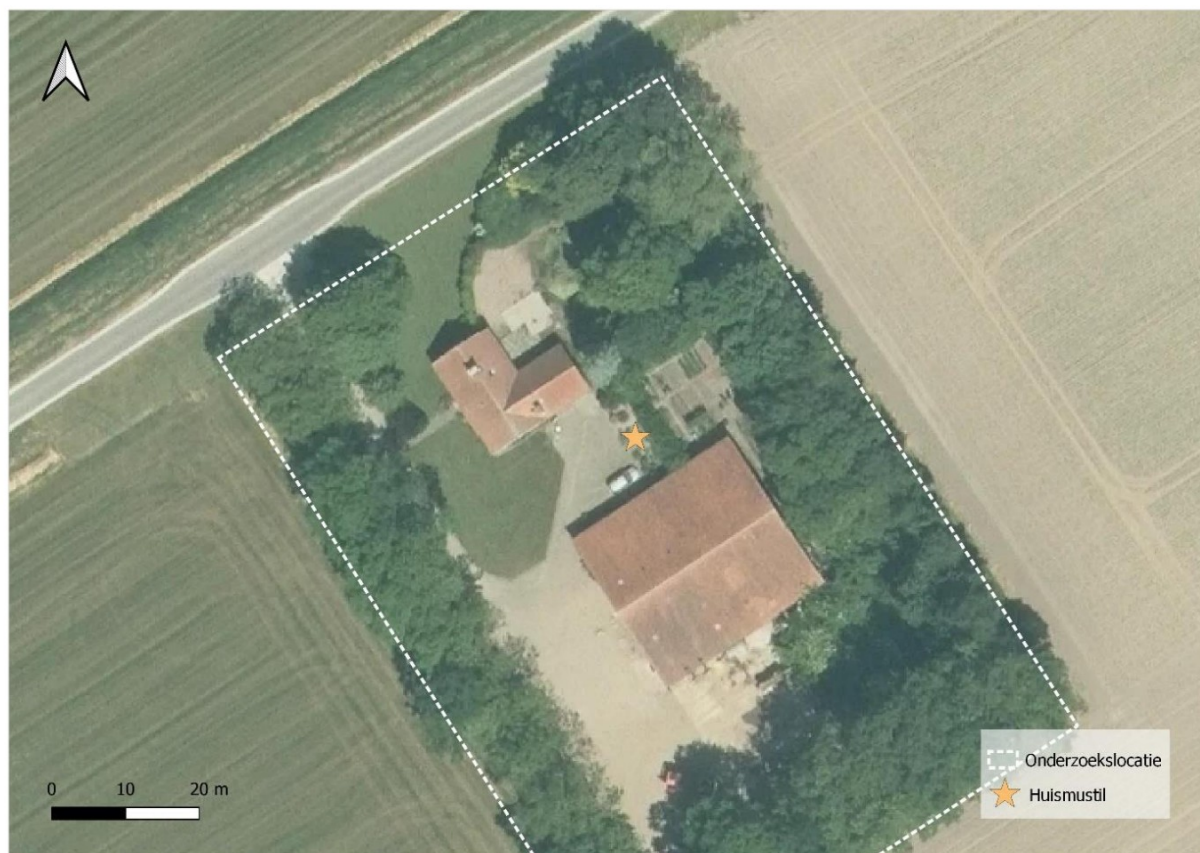
Tijdelijke mitigatie

Huismus

Voor de huismus zijn voor elke nestplaats in het plangebied 2 tijdelijke vervangende nestlocaties aangeboden. Omdat er 8 nesten van huismussen in het plangebied aanwezig zijn, is een huismustil op het erf geplaatst die ruimte biedt voor 24 nestplaatsen, minstens 3 maanden voor de werkzaamheden starten (8 augustus 2023) (figuur 4.5). In figuur 4.6 is de locatie van de huismustil weergegeven.



Figuur 4.5 Geplaatste huismustil VMP3 (Unitura).



Figuur 4.6 Locatie huismustil Lisdooneweg 9 te Dronen.

Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken

Het broedseizoen van huismussen loopt globaal van 15 maart tot 1 september. Door de te renoveren bebouwing vóór 15 maart ongeschikt te maken wordt dit buiten het broedseizoen van de huismus uitgevoerd. Huismussen kunnen in het najaar en de winter de bebouwing nog wel gebruiken om te slapen of rusten. De onderste rij pannen moeten daarom met zorg en handmatig verwijderd worden, zodat de huismussen uit zichzelf weg kunnen vliegen. Het verwijderen van de kantpannen zal tevens onder ecologische begeleiding plaatsvinden.

Doordat er onder de dakpannen van het noordoostelijke deel van de woning (deel dat ongemoeid blijft) een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is aangetroffen, zullen de renovatiewerkzaamheden aan de woning buiten de paartijd van soort (15 augustus – 15 oktober) worden uitgevoerd. Op deze manier worden negatieve gevolgen voor de gewone dwergvleermuis voorkomen.

Duurzame maatregelen in nieuwe situatie

De aangebrachte huismustil zal dienen als permanente voorziening voor de huismus. Na afronden van de werkzaamheden zal de onderzoekslocatie nestgelegenheid bieden voor maximaal 24 paartjes huismussen.

4.3 Hanzeweg 22, Dronten

Aangetroffen verblijfplaatsen beschermde soorten

Tijdens het aanvullend onderzoek dat is uitgevoerd aan de Hanzeweg 22 te Dronten is een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in de woning (figuur 4.7). De verblijfplaats bevindt zich aan de noordwestzijde van het gebouw, nabij de dakkapel en boeidelen. Er zijn op één avond maximaal 4 uitvliegers waargenomen. Tevens is er in de houten tuinhuis op het erf een boerenwaluw nest aangetroffen.



Figuur 4.7 Samenvatting resultaten veldonderzoek 2023 Hanzeweg 22 te Dronten.

Negatieve effecten en verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Gewone dwergvleermuis

Door de werkzaamheden zal er één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd en tijdelijk ongeschikt zijn. Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Bij de renovatie van de bebouwing is het niet te voorkomen dat wegnemen, vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen optreedt, waardoor artikel 3.5 lid 4 wordt overtreden. Door het treffen van maatregelen kan de functionaliteit voor de soort behouden blijven. Hiermee wordt overtreding van de Wet natuurbescherming niet voorkomen, zodat een ontheffing noodzakelijk is.

Artikel 3.5 lid 2 betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Bij het weggagen van een vleermuis, als gevolg van de renovatie is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht. Er zullen handelingen verricht moeten worden die specifiek bedoeld zijn om dieren te verstoren. Hiervoor is een ontheffing benodigd.

Boerenzwaluw

De boerenzwaluw is een beschermde diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten van boerenzwaluwen zijn jaarrond beschermd. De verboden handelingen die van toepassing zijn, betreffen het opzettelijk doden of vangen van vogels, het opzettelijk verstoren van de vogels en beschadigen of vernielen van nest, eieren en rustplaatsen.

Doordat er geen werkzaamheden aan het tuinhuis waar het nest zich bevindt plaatsvinden, zijn negatieve gevolgen voor de boerenzwaluw uitgesloten en is een overtreding op artikel 3.1 (lid 2, 4 en 5) niet aan de orde.

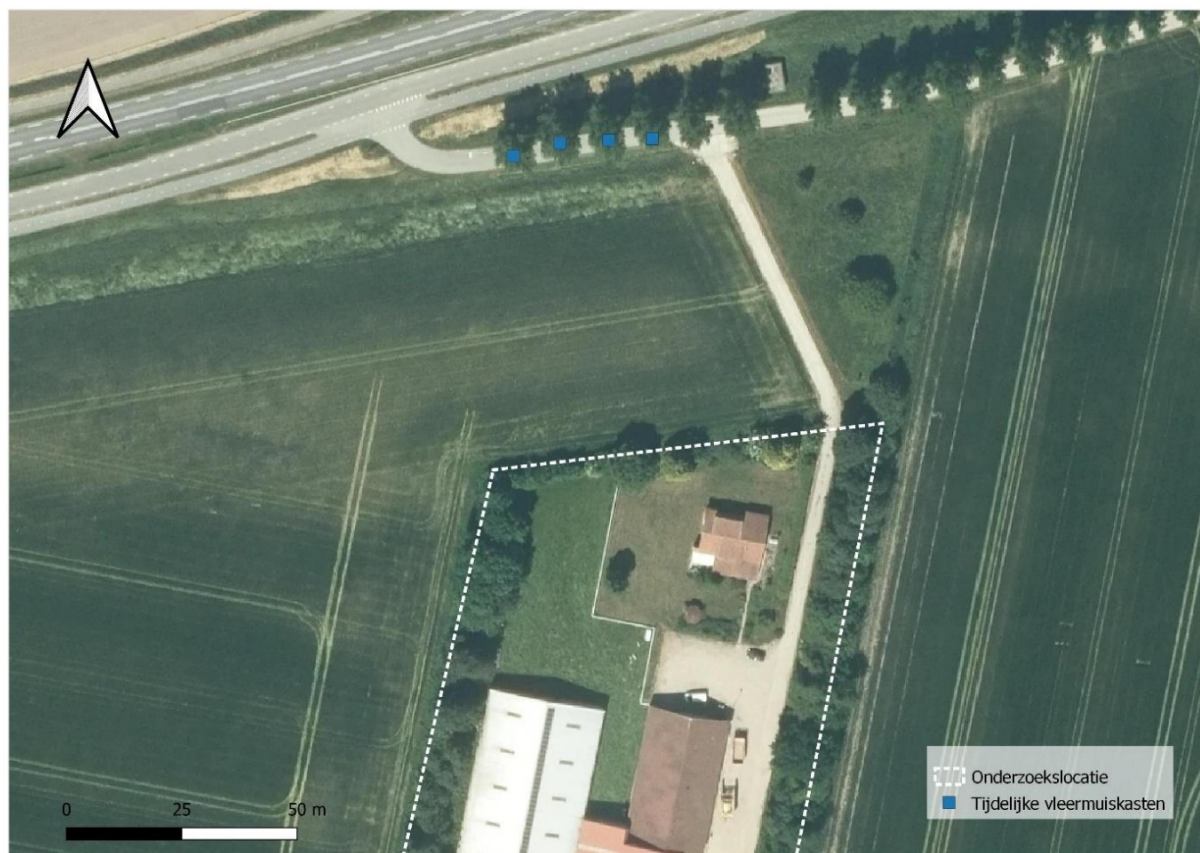
Tijdelijke mitigatie

Gewone dwergvleermuis

Voor het aanbieden van tijdelijke alternatieven, zijn minimaal zes maanden voor de werkzaamheden (4 augustus 2023), vier tijdelijke vleermuiskasten voor elke aangetroffen verblijfplaats opgehangen, binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats. Omdat er in het plangebied in totaal 1 verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is, zijn in totaal 4 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst van het type VMT1a (figuur 4.8). In figuur 4.9 zijn de locaties van de tijdelijke kasten weergegeven. Doordat er geen geschikte mogelijkheden of toestemming verkregen kon worden om de tijdelijke kasten aan bebouwing te plaatsen is gekozen om de kasten aan bomen te plaatsen, binnen een straal van 100 meter van de verblijfplaats.



Figuur 4.8 Vleermuiskast VMT1a van Unitura.



Figuur 4.9 Locatie tijdelijke mitigatie Hanzeweg 22 te Dronten.

Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken

Het ongeschikt maken voor vleermuizen wordt gerealiseerd door voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden tocht te creëren door het lichten van de eerste twee rijen dakpannen. Indien nodig kunnen overige potentiële invliegopeningen ongeschikt gemaakt worden middels het aanbrengen van rugvulling en exclusion flaps, en eventueel het oplichten en dichtzetten van loodslabben. Het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden in de actieve periode van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 1 november, en bij een avondtemperatuur van minimaal 10°C. De exacte werkwijze wordt ter plaatse beoordeeld en begeleid door de ecologisch begeleider.

Controlerondes

Omdat het vleermuisonderzoek slechts een momentopname betreft en vleermuizen opportunistisch kunnen zijn ten aanzien van de keuze van hun verblijfplaats, wordt na afloop van het ongeschikt maken van de woningen een controleronde uitgevoerd. Hierbij wordt met behulp van batdetectors tijdens het uitvliegmoment gecontroleerd of er bij de bekende verblijfplaatsen en de directe omgeving ervan, uitvliegende vleermuizen aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden door de ecologisch begeleider, op basis van deze controleronde, aanvullende maatregelen voorgesteld.

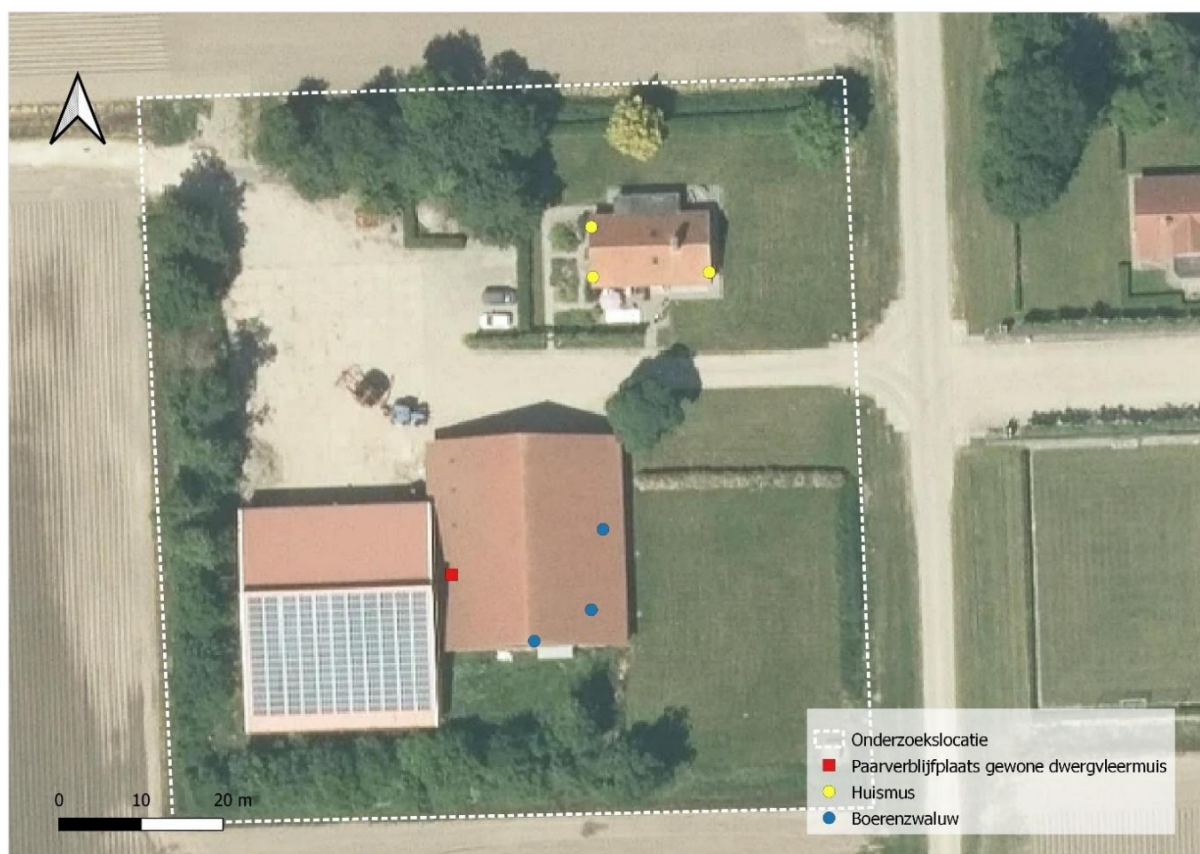
Duurzame maatregelen in nieuwe situatie

Het voorstel is om de dakconstructie na afloop van de werkzaamheden weer in (zo goed als) originele staat terug te keren. Voorwaarde hierbij is dat er ruimte tussen de dakpannen en dakbeschot aanwezig blijft en voldoende ruimte tussen de overhangende kantpannen en boeidelen (minimaal 1,5 cm). Op deze manier blijft de woning volledig geschikt voor vleermuizen na afronden van de werkzaamheden. De dakconstructie zal door een ecooloog beoordeeld worden op geschiktheid voor vleermuizen. In het geval de constructie niet aan de eisen voldoet zal gekeken worden naar de mogelijkheid dit aan te passen of ruimte gezocht worden voor het plaatsen van permanente kasten.

4.4 Vuursteenweg 28, Swifterbant

Aangetroffen verblijfplaatsen beschermde soorten

Tijdens het aanvullend onderzoek op de Vuursteenweg 28 te Swifterbant zijn drie huismusnesten waargenomen in de woning. Daarnaast zijn drie boerenzwaluwnesten waargenomen in de schuur. De nesten bevinden zich op de dwars-/steunbalken. Tevens is er een paarverblijfplaats aangetroffen van de gewone dwergvleermuis in de schuur. De verblijfplaats bevindt zich achter een van de witte plafondplaten.



Figuur 4.10 Samenvatting resultaten veldonderzoek 2023 Vuursteenweg 28 te Dronten.

Negatieve effecten en verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Huismus

Door de werkzaamheden aan het dak (vervangen en isoleren van de daken) zullen de nestplaatsen van de huismussen vernield worden. Huismussen zijn het gehele jaar in de omgeving van hun nestlocatie te vinden. Soms worden de nesten gebruikt om te slapen. De nesten worden meerdere jaren gebruikt, maar huismussen bouwen het gehele broedseizoen aan de nesten. Aantasting van een legsel wordt niet verwacht.

De huismus valt onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen. Bij de renovatie van de bebouwing zijn er maatregelen nodig om de functionaliteit voor de soort te behouden. Hiermee wordt voorkomen dat de staat van instandhouding van de lokale populatie wordt aangetast. Omdat de nesten in principe het hele jaar gebruikt worden is er een ontheffing van artikel 3.1 lid 2 benodigd voor het tijdelijke verlies van functionaliteit.

Artikel 3.1 lid 4 en 5 betreft het opzettelijk storen van vogels. Bij het verjagen van de huismussen, als gevolg van de werkzaamheden aan de bebouwing is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht. Echter zal het verjagen, door het nemen van maatregelen, de staat van instandhouding niet negatief beïnvloeden. Overtreding van Artikel 3.1 lid 4, conform lid 5 is daarom niet aan de orde.

Boerenwaluw

De boerenwaluw is een beschermde diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten van boerenwaluwen zijn jaarrond beschermd. De verboden handelingen die van toepassing zijn, betreffen het opzettelijk doden of vangen van vogels, het opzettelijk verstoren van de vogels en beschadigen of vernielen van nest, eieren en rustplaatsen.

Doordat de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten het broedseizoen van de boerenwaluw en de nesten behouden blijven, is een overtreding op artikel 3.1 (lid 2, 4 en 5) niet aan de orde.

Gewone dwergvleermuis

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

De renovatie van de schuur betreft het verwijderen en vervangen van de plafondplaten. Alhoewel de paarverblijfplaats zich achter de plafondplaten bevindt zal de verblijfplaats na de werkzaamheden weer toegankelijk en van de dezelfde kwaliteit zijn. De te gebruiken plafondplaten bieden wederom aan de onderzijde toegang zoals in de huidige situatie en zullen over een ruw oppervlakte beschikken. Doordat de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten de paartijd van de gewone dwergvleermuis en de verblijfplaats behouden blijft, is een ontheffing op artikel 3.5 niet aan de orde.

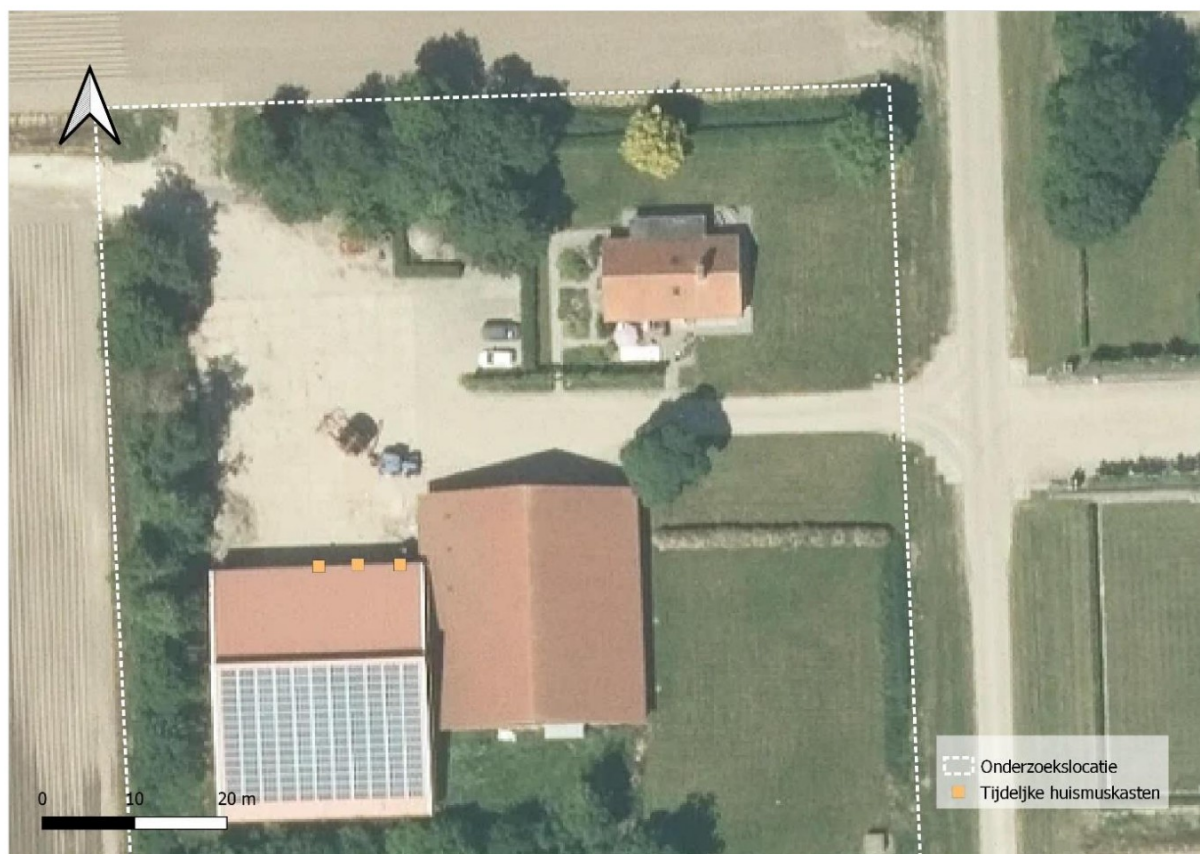
Tijdelijke mitigatie

Huismus

Voor de huismus zijn voor elke nestplaats in het plangebied 2 tijdelijke kasten binnen 200 meter van het plangebied geplaatst. Omdat er 3 nesten van huismussen in het plangebied aanwezig zijn, zijn 3 tijdelijke tweedelige nestkasten opgehangen. De kasten zijn van het type HMT2 van Unitura (figuur 4.11). De kasten zijn aan bebouwing in de directe omgeving geplaatst, minimaal 3 maanden voorafgaand aan de renovatie (2 augustus 2023). In figuur 4.12 zijn de locaties van de tijdelijke kasten weergegeven.



Figuur 4.11 Aangebrachte HMT2 huismuskast van Unitura.



Figuur 4.12 Locatie tijdelijke mitigatie Vuursteenweg 28 te Swifterbant.

Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken

Het broedseizoen van huismussen loopt globaal van 15 maart tot 1 september. Door de te renoveren bebouwing vóór 15 maart ongeschikt te maken wordt dit buiten het broedseizoen van de huismus uitgevoerd. Huismussen kunnen in het najaar en de winter de bebouwing nog wel gebruiken om te slapen of rusten. De onderste twee rijen dakpannen moeten daarom met zorg en handmatig verwijderd worden, zodat de huismussen uit zichzelf weg kunnen vliegen. Het verwijderen van de kantpannen zal tevens onder ecologische begeleiding plaatsvinden.

De werkzaamheden aan de binnenzijde van de schuur zullen uitgevoerd worden buiten de kwetsbare periode van voortplanting voor de boerenzwaluw en gewone dwergvleermuis. De werkzaamheden zullen daarom uitgevoerd worden tussen 15 oktober en 1 april, zodat de functie behouden blijft en individuen niet verstoord worden.

Controlerondes

Indien de werkzaamheden niet direct na het ongeschikt maken van start gaat, zal voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden van de woning een controleronde uitgevoerd worden door een ecooloog. Tijdens de controleronde wordt gecontroleerd of er geen bezette nesten of individuen aanwezig zijn onder de dakpannen. Verder zal de locatie vrijgegeven worden.

Duurzame maatregelen in nieuwe situatie

Bij de te renoveren woning zal geen vogelschroot geplaatst worden (of minstens onder de derde rij dakpannen/panlat). Hierdoor worden de huidig aanwezige potenties volledig teruggebracht. De gerenoveerde woning biedt, na afloop van de werkzaamheden, hiermee nestgelegenheid voor minimaal 3 huismus paartjes.

Bij het renovatie van de schuur betreft het verwijderen en vervangen van de plafondplaten. Alhoewel de paarverblijfplaats zich achter de plafondplaten bevindt zal de verblijfplaats na de werkzaamheden weer toegankelijk en van de dezelfde kwaliteit zijn. De te gebruiken plafondplaten bieden wederom aan de onderzijde toegang zoals in de huidige situatie en zullen over een ruw oppervlakte beschikken.

4.5 Tarpanweg 10, Swifterbant

Aangetroffen verblijfplaatsen beschermde soorten

Tijdens het aanvullend onderzoek dat is uitgevoerd aan de Tarpanweg 10 te Swifterbant is een zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in de schuur (figuur 4.13). De invliegopening betreft een gat naast de schuifdeur in de noordelijke kopgevel van het gebouw.



Figuur 4.13 Samenvatting resultaten veldonderzoek 2023 Tarpanweg 10 te Swifterbant.

Negatieve effecten en verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Gewone dwergvleermuis

Door de werkzaamheden zal er één zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis beschadigd of vernield worden. Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrictlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Bij de renovatie van de bebouwing is het niet te voorkomen dat wegnemen, vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen optreedt, waardoor artikel 3.5 lid 4 wordt overtreden. Door het treffen van maatregelen kan de functionaliteit voor de soort behouden blijven. Hiermee wordt overtreding van de Wet natuurbescherming niet voorkomen, zodat een ontheffing noodzakelijk is.

Artikel 3.5 lid 2 betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Bij het weggagen van een vleermuis, als gevolg van de renovatie is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht. Er zullen handelingen verricht moeten worden die specifiek bedoeld zijn om dieren te verstoren. Hiervoor is een ontheffing benodigd.

Tijdelijke mitigatie

Gewone dwergvleermuis

Voor het aanbieden van tijdelijke alternatieven, zijn minimaal zes maanden voor de werkzaamheden (3 augustus 2023), vier tijdelijke vleermuiskasten voor elke aangetroffen verblijfplaats opgehangen, binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats. Omdat er in het plangebied in totaal 1 verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn, zijn daarom in totaal 4 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst. In figuur 4.14 zijn de locaties van de tijdelijke kasten weergegeven.



Figuur 4.14 Locatie tijdelijke mitigatie Tarpanweg 10 te Swifterbant.

Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken

Het ongeschikt maken voor vleermuizen wordt gerealiseerd door voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden de schuur dicht te zetten middels het aanbrengen van rugvulling en exclusion flaps. Doordat op deze locatie niet exact bekend is waar de verblijfplaats zich in het gebouw bevindt zal naast de hiervoor beschreven methode, ook de ruimte tussen de dakpannen en dakbeschot ongeschikt gemaakt worden door tocht te creëren door het lichten van de eerste twee rijen dakpannen. Het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden in de actieve periode van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 1 november, en bij een avondtemperatuur van minimaal 10°C. De exacte werkwijze wordt ter plaatse beoordeeld en begeleid door de ecologisch begeleider.

Controlerondes

Omdat het vleermuisonderzoek slechts een momentopname betreft en vleermuizen opportunistisch kunnen zijn ten aanzien van de keuze van hun verblijfplaats, wordt na afloop van het ongeschikt maken van de woningen een controleronde uitgevoerd. Hierbij wordt met behulp van batdetectors tijdens het uitvliegmoment gecontroleerd of er bij de bekende verblijfplaatsen en de directe omgeving ervan, uitvliegende vleermuizen aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden door de ecologisch begeleider, op basis van deze controleronde, aanvullende maatregelen voorgesteld.

Duurzame maatregelen in nieuwe situatie

Bij het renovatie van de schuur betreffen de werkzaamheden het verwijderen en vervangen van de asbest plafondplaten/dakbeschot en het vervangen van luiken en schuifdeuren. Alhoewel de invliegopening een van te vervangen houten luiken betreft, is niet precies bekend waar de daadwerkelijke verblijfplaats zich bevindt in de schuur. Vermoedelijk bevindt de verblijfplaats zich achter de plafondplaten, maar mogelijk kan varieert de locatie afhankelijk van de klimatologische omstandigheden. Doordat niet precies bekend is waar de verblijfplaats zich bevindt zal overgecompenseerd worden, door de waarschijnlijke verblijfplaats achter de plafondplaten na de werkzaamheden weer toegankelijk en van de dezelfde kwaliteit te laten zijn. De te gebruiken plafondplaten bieden een invliegopening en voldoende ruimte (minimaal 1,5 cm) en zullen over een ruw oppervlakte beschikken. Daarnaast zal de dakconstructie na de werkzaamheden geschikt gemaakt worden als verblijfplaats, door voldoende ruimte tussen de plafondplaten/dakbeschot en dakpannen te creëren. Voorwaarde hierbij is dat er ruimte tussen de dakpannen en dakbeschot aanwezig blijft en voldoende ruimte tussen de overhangende kantpannen en boedelen (minimaal 1,5 cm). Op deze manier wordt de schuur volledig geschikt na afronden van de werkzaamheden.

4.6 Alikruikweg 28, Biddinghuizen

Aangetroffen verblijfplaatsen beschermde soorten

Tijdens het aanvullende onderzoek dat uitgevoerd is op de Alikruikweg 28 te Biddinghuizen is één zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in de te renoveren woning (figuur 4.15). Ook zijn er vier nesten waargenomen van de huismus onder het dak van de overige schuren op de onderzoekslocatie.



Figuur 4.15 Samenvatting resultaten veldonderzoek 2023 Alikruikweg 28 te Biddinghuizen.

Negatieve effecten en verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Gewone dwergvleermuis

Door de werkzaamheden zal één zomer-/paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernield worden. Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Bij de renovatie van de bebouwing is het niet te voorkomen dat wegnemen, vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen optreedt, waardoor artikel 3.5 lid 4 wordt overtreden. Door het treffen van maatregelen kan de functionaliteit voor de soort behouden blijven. Hiermee wordt overtreding van de Wet natuurbescherming niet voorkomen, zodat een ontheffing noodzakelijk is.

Artikel 3.5 lid 2 betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Bij het weggagen van een vleermuis, als gevolg van de renovatie is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht. Er zullen handelingen verricht moeten worden die specifiek bedoeld zijn om dieren te verstoren. Hiervoor is een ontheffing benodigd.

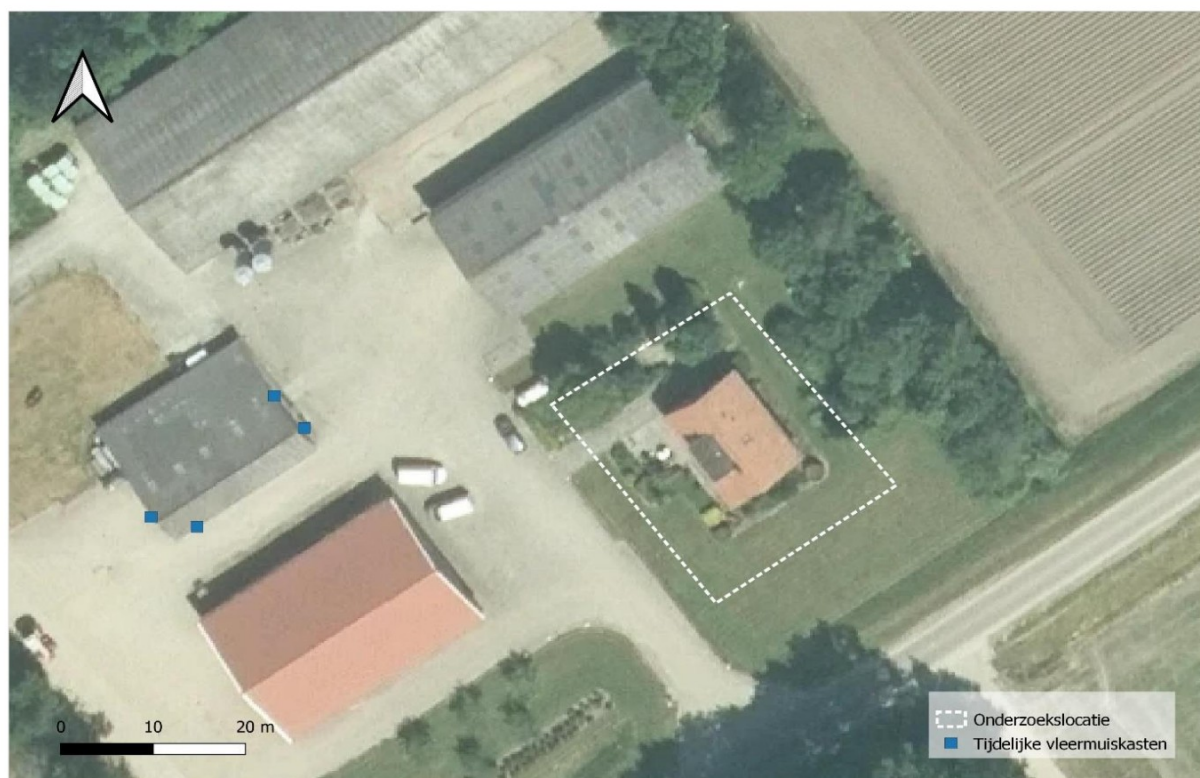
Huismus

De bebouwing waar de nesten van de huismussen zich bevinden blijven ongemoeid. Negatieve gevolgen voor de huismus zijn daarom uitgesloten.

Tijdelijke mitigatie

Gewone dwergvleermuis

Voor het aanbieden van tijdelijke alternatieven, zijn minimaal zes maanden voor de werkzaamheden (2 augustus 2023), vier tijdelijke vleermuiskasten voor elke aangetroffen verblijfplaats opgehangen, binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats. Omdat er in het plangebied in totaal 1 verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn, zijn in totaal 4 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst. In figuur 4.16 zijn de locaties van de tijdelijke kasten weergegeven.



Figuur 4.16 Locatie tijdelijke mitigatie Alikruikweg 28 te Biddinghuizen.

Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken

Het ongeschikt maken voor vleermuizen wordt gerealiseerd door voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden tocht te creëren door het lichten van de eerste twee rijen dakpannen. Indien nodig kunnen overige potentiële invliegopeningen ongeschikt gemaakt worden middels het aanbrengen van rugvulling en exclusion flaps, en eventueel het oplichten en dichtzetten van loodslabben. Het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden in de actieve periode van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 1 november, en bij een avondtemperatuur van minimaal 10°C. De exacte werkwijze wordt ter plaatse beoordeeld en begeleid door de ecologisch begeleider.

Controlerondes

Omdat het vleermuisonderzoek slechts een momentopname betreft en vleermuizen opportunistisch kunnen zijn ten aanzien van de keuze van hun verblijfplaats, wordt na afloop van het ongeschikt maken van de woningen een controleronde uitgevoerd. Hierbij wordt met behulp van batdetectors tijdens het uitvliegmoment gecontroleerd of er bij de bekende verblijfplaatsen en de directe omgeving ervan, uitvliegende vleermuizen aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden door de ecologisch begeleider, op basis van deze controleronde, aanvullende maatregelen voorgesteld.

Duurzame maatregelen in nieuwe situatie

Het voorstel is om de dakconstructie na afloop van de werkzaamheden weer in (zo goed als) originele staat terug te keren. Voorwaarde hierbij is dat er ruimte tussen de dakpannen en dakbeschot aanwezig blijft en voldoende ruimte tussen de overhangende kantpannen en boeidelen (minimaal 1,5 cm). Op deze manier blijft de woning volledig geschikt na afronden van de werkzaamheden. In het geval de constructie niet aan de eisen voldoet zal gekeken worden naar de mogelijkheid dit aan te passen of ruimte gezocht worden voor het plaatsen van permanente kasten.

4.7 Oldebroekerweg 4, Biddinghuizen

Aangetroffen verblijfplaatsen beschermde soorten

Tijdens het aanvullend onderzoek op de Oldebroekerweg 4 te Biddinghuizen zijn in totaal 35 nesten van de huismus waargenomen, waarvan 8 in de woning, 20 in de veestal en 7 in de jongveestal (figuur 4.17). Daarnaast zijn er 3 boerenzwaluwnesten waargenomen en is er één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen, die naar alle waarschijnlijkheid ook een functie heeft als paarverblijfplaats. Daarnaast is ten noordwesten van de onderzoekslocatie achter de werktuigberging een ransuilennest waargenomen en in de jongveestal een roestplaats van de kerkuil.



Figuur 4.17 Samenvatting resultaten veldonderzoek 2023 Oldebroekerweg 4 te Biddinghuizen.

Negatieve effecten en verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Huismus

Door de werkzaamheden aan het dak zullen de 8 nestplaatsen van de huismussen tijdelijk ongeschikt worden en mogelijk vernield worden. Huismussen zijn het gehele jaar in de omgeving van hun nestlocatie te vinden. Soms worden de nesten gebruikt om te slapen. De nesten worden meerdere jaren gebruikt, maar huismussen bouwen het gehele broedseizoen aan de nesten. Aantasting van een legsel wordt niet verwacht.

De huismus valt onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen. Bij de renovatie van de bebouwing zijn er maatregelen nodig om de functionaliteit voor de soort te behouden. Hiermee wordt voorkomen dat de staat van instandhouding van de lokale populatie wordt aangetast. Omdat de nesten in principe het hele jaar gebruikt worden is er een ontheffing van artikel 3.1 lid 2 benodigd voor het tijdelijke verlies van functionaliteit.

Artikel 3.1 lid 4 en 5 betreft het opzettelijk storen van vogels. Bij het verjagen van de huismussen, als gevolg van de werkzaamheden aan de bebouwing is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht. Echter zal het verjagen, door het nemen van maatregelen, de staat van instandhouding niet negatief beïnvloeden. Overtreding van Artikel 3.1 lid 4, conform lid 5 is daarom niet aan de orde.

Gewone dwergvleermuis

Door de werkzaamheden zal één zomer-/paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis tijdelijk ongeschikt worden en mogelijk definitief vernield worden. Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Bij de renovatie van de bebouwing is het niet te voorkomen dat wegnemen, vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen optreedt, waardoor artikel 3.5 lid 4 wordt overtreden. Door het treffen van maatregelen kan de functionaliteit voor de soort behouden blijven. Hiermee wordt overtreding van de Wet natuurbescherming niet voorkomen, zodat een ontheffing noodzakelijk is.

Artikel 3.5 lid 2 betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Bij het weggagen van een vleermuis, als gevolg van de renovatie is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht. Er zullen handelingen verricht moeten worden die specifiek bedoeld zijn om dieren te verstoren. Hiervoor is een ontheffing benodigd.

Kerkuil en ransuil

Doordat de jongveestal waar de roestplaats van de kerkuil zich bevindt en de boom waar het nest van de ransuil zich bevindt, ongemoeid blijven tijdens de werkzaamheden zijn negatieve gevolgen voor de soorten uitgesloten.

Tijdelijke mitigatie

Huismus

Voor de huismus zijn voor elke nestplaats in het plangebied 2 tijdelijke nestlocaties binnen 200 meter van het plangebied geplaatst. Omdat er 8 nesten van huismussen in het plangebied aanwezig zijn, zijn 8 tijdelijke tweedelige nestkasten opgehangen. De kasten zijn van het type HMT2 van Unitura. De kasten zijn aan bebouwing in de directe omgeving geplaatst, minimaal 3 maanden voorafgaand aan de renovatie (2 augustus 2023). In figuur 4.18 zijn de locaties van de tijdelijke kasten weergegeven.

Gewone dwergvleermuis

Voor het aanbieden van tijdelijke alternatieven, zijn minimaal zes maanden voor de werkzaamheden, vier tijdelijke vleermuis kasten voor elke aangetroffen verblijfplaats opgehangen, binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats. Omdat er in het plangebied in totaal 1 verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn, zijn in totaal 4 tijdelijke vleermuis kasten geplaatst. In 4.18 zijn de locaties van de tijdelijke kasten weergegeven.



Figuur 4.18 Locatie tijdelijke mitigatie Oldebroekerweg 4 te Biddinghuizen.

Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken

Aan het zorgvuldig handelen en de zorgplicht wordt voldaan door het werken buiten de gevoelige perioden van de betreffende soorten. Voor de huismussen betreft dit het ongeschikt maken van de woning buiten het broedseizoen (maart tot en met augustus) en voor de vleermuizen betekent dit dat binnen het actieve seizoen (april tot en met oktober) ongeschikt gemaakt met worden. Het ongeschikt maken voor de huismus zal voor 1 maart uitgevoerd worden door in de dakgoot weerborstels te plaatsen onder de eerste rij dakpannen. Daarnaast worden in de nokpannen waar nesten aanwezig zijn de ruimte tussen de pan en de gevel afgesloten met rugvulling zodat huismussen de woningen niet kunnen gebruiken om te broeden. Vervolgens zal in april het dak verder ongeschikt gemaakt worden voor vleermuizen door de eerste twee rijen kantpannen te verwijderen. Het verwijderen van de dakpannen moet met zorg gebeuren. De kantpannen moeten alvorens ze worden weggegooid worden omgedraaid om er zeker van te zijn dat aan de binnenzijde geen vleermuis aanwezig is.

Controlerondes

Omdat het vleermuisonderzoek slechts een momentopname betreft en vleermuizen opportunistisch kunnen zijn ten aanzien van de keuze van hun verblijfplaats, wordt na afloop van het ongeschikt maken van de woningen een controleronde uitgevoerd. Hierbij wordt met behulp van batdetectors tijdens het uitvliegmoment gecontroleerd of er bij de bekende verblijfplaatsen en de directe omgeving ervan, uitvliegende vleermuizen aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden door de ecologisch begeleider, op basis van deze controleronde, aanvullende maatregelen voorgesteld.

Duurzame maatregelen in nieuwe situatie

Het voorstel is om de dakconstructie na afloop van de werkzaamheden weer in (zo goed als) originele staat terug te keren. Bij de te renoveren woning zal geen vogelschroot geplaatst worden (of minstens onder de derde rij dakpannen/panlat). Hierdoor worden de huidig aanwezige potenties volledig teruggebracht. De gerenoveerde woning biedt, na afloop van de werkzaamheden, hiermee nestgelegenheid voor wederom minimaal 8 huismus paartjes. Daarnaast zal er ruimte tussen de dakpannen en dakbeschot aanwezig blijven en voldoende ruimte tussen de overhangende kantpannen en boeidelen (minimaal 1,5 cm). Op deze manier blijft de woning volledig geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis na afronden van de werkzaamheden. In het geval de constructie niet aan de eisen voldoet zal gekeken worden naar de mogelijkheid dit aan te passen of ruimte gezocht worden voor het plaatsen van permanente kasten.

5 STAAT VAN INSTANDHOUDING

5.1 Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus als broedvogel is als matig ongunstig beoordeeld (SOVON, 2022), maar dit kan op regionaal verschillen. De exacte situatie omtrent de huismussenpopulatie in de provincie Flevoland is niet bekend. Door het treffen van in hoofdstuk 4 genoemde mitigerende en compenserende maatregelen worden negatieve effecten tot een minimum beperkt en blijft de functionaliteit van de onderzoekslocaties na de werkzaamheden behouden of wordt deze zelfs verbeterd doordat het nestaanbod wordt vergroot. De werkzaamheden blijven daarnaast beperkt tot de bebouwing, waardoor functioneel leefgebied niet wordt aangetast. Slaap- en schuilplaatsen zoals dichte struiken blijven behouden en er zijn tijdig tijdelijke nestlocaties aangeboden. Hierdoor is er geen sprake van aantasting van de staat van instandhouding.

5.2 Gewone dwergvleermuis

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is niet bekend (Zoogdiervereniging, 2022), maar werd in 2013 nog als 'gunstig' beoordeeld. De soort komt in Nederland, en ook in de Noordoostpolder relatief algemeen voor. Op alle onderzoekslocaties betreft de functie zomer-/paarverblijfplaatsen van de meest algemene vleermuissoort van Nederland, de gewone dwergvleermuis, en betreft een niet gevoelig gebruik van de soort. De werkzaamheden hebben daarom geen invloed op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. Door het treffen van in hoofdstuk 4 genoemde mitigerende en compenserende maatregelen worden negatieve effecten tot een minimum beperkt en blijft de functionaliteit van het plangebied te allen tijde behouden. Er is daarom geen sprake van aantasting van de staat van instandhouding.

6 DOEL EN BELANG VAN DE ACTIVITEITEN EN WETTELIJK BELANG

De te renoveren woning zal energiezuinig zijn door onder andere goede isolatie. Dit levert een toekomstbestendige woning op. In het Energieakkoord is afgesproken dat uiterlijk in 2050 de Nederlandse woningen energieneutraal zijn. Dat betekent dat er miljoenen huizen energieneutraal gemaakt dienen te worden. Dit project draagt met de duurzame woning bij aan de doelstellingen uit dit Energie-akkoord. Daarnaast leiden goed geïsoleerde en duurzame woningen tot het terugdringen van de CO₂-uitstoot en het verminderen van fossiele emissies leidt tot verbeterde luchtkwaliteit en heeft daardoor indirect ook een positief effect op de volksgezondheid. Tevens zit er asbest in een groot deel van de te renoveren bebouwing. Asbest is een carcinogene stof waarvan het inademen van vezels kan leiden tot ernstige gezondheidseffecten. Bij brand kunnen de asbestvezels zich over een groot gebied verspreiden wat tot bijzonder onveilige omstandigheden kan leiden. De ontheffing voor de beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn worden daarom aangevraagd in het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid.

7 ALTERNATIEVENAFWEGING

Om aan het rijksbeleid te kunnen voldoen zal de isolatie van de woningen verbeterd moeten worden. Voor de woningen is een keur aan maatregelen nodig om het benodigde energielabel te kunnen behalen. Een alternatief zou zijn om tot sloop en vervangende nieuwbouw over te gaan. Dit leidt voor de aanwezige soorten alleen maar tot meer negatieve gevolgen. Er zijn daarom redelijkerwijs geen alternatieven te bedenken waarbij er minder schade optreedt aan beschermde soorten. Om negatieve gevolgen te voorkomen worden maatregelen uitgevoerd die bestaan uit tijdelijke maatregelen, zorgvuldig handelen, controlerondes en permanente voorzieningen.

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2022). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.